

Wyniki finansowe ubezpieczycieli w okresie I - III kwartał 2002 r.

Wyniki finansowe w sektorze ubezpieczeń ogółem¹ w okresie trzech kwartałów 2002 r. były korzystniejsze niż w analogicznym okresie ub. roku. Wskaźnik rentowności obrotu brutto ukształtował się na poziomie 9,7% (wzrost o 2,2 pkt), a netto 6,5% (wzrost o 1,9 pkt). Ubezpieczyciele na życie uzyskali wskaźniki: brutto 8,0% i netto 5,2% (wobec 7,3% i 4,2% przed rokiem), a ubezpieczyciele majątkowi odpowiednio 11,7% i 7,9% (7,8% i 4,9%). Poprawa wyników finansowych ubezpieczycieli związana była m.in. z restrukturyzacją kosztów działalności ubezpieczeniowej, w tym zmniejszeniem kosztów akwizycji o 13,9%.

Wartość **aktywów** zakładów ubezpieczeniowych według stanu na dzień 30 września br. wyniosła 55,1 mld zł i wzrosła o 14,5% w stosunku do stanu na 1 stycznia br. Aktywa ubezpieczycieli na życie wyniosły 31,3 mld zł (wzrost o 16,5%), a ubezpieczycieli majątkowych 23,8 mld zł (wzrost o 12,0%). W strukturze aktywów największą pozycję stanowiły **lokaty**, których udział wyniósł 80,1%. U ubezpieczycieli na życiowych lokaty stanowiły 81,6% sumy aktywów, natomiast u ubezpieczycieli majątkowych 78,2%.

W strukturze **pasywów** ubezpieczycieli ogółem największy udział miały **rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe**. Stanowiły one 78,3% ogólnej wartości pasywów całego sektora ubezpieczeń. W stosunku do stanu ze stycznia br. odnotowano wzrost ich wartości ogółem o 14,4%, w tym w dziale I o 17,1%, a w dziale II o 10,8%.

Kapitały własne ubezpieczycieli ogółem w końcu września br. wyniosły 10,6 mld zł i wzrosły o 17,2% w stosunku do stanu z 1 stycznia br. (u ubezpieczycieli życiowych odpowiednio o 17,0%, a u ubezpieczycieli majątkowych o 17,3%).

Składka przypisana brutto zebrana przez ubezpieczycieli ogółem w okresie I - III kw. br. wyniosła 17,5 mld zł i w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku wzrosła o 4,0%. Utrzymała się tendencja większej dynamiki wzrostu składki przypisanej brutto u ubezpieczycieli na życie niż u ubezpieczycieli majątkowych. Składka w dziale ubezpieczeń na życie wzrosła o 7,8%, natomiast w dziale ubezpieczeń majątkowych o 1,5%. W strukturze składki brutto 41,7% stanowiła składka zakładów ubezpieczeń na życie (przed rokiem 40,2%), a 58,3% (59,8%) składka zakładów prowadzących ubezpieczenia majątkowe. Dominującą pozycję w strukturze ubezpieczeń życiowych w zakresie zebranej składki stanowiła grupa ubezpieczeń na życie (obecnie 48,5%, przed rokiem 50,6%) oraz grupa ubezpieczeń na życie związanych z funduszem inwestycyjnym (obecnie 31,9%, przed rokiem 31,2%). Udział liczby polis życiowych, zawartych w sposób grupowy, wzrósł do 65,8%, wobec 61,8% przed rokiem. Zmniejszyła się natomiast liczba polis życiowych zawartych

¹ Opracowano na podstawie danych Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych w dostosowaniu do uregulowań ustawy z 9 listopada 2000 r. o zmianie ustawy o rachunkowości (Dz. U. Nr 113 z 2000 r. poz. 1186), obowiązującej od 1 stycznia 2002 r.

W końcu września 2002 r. zezwolenie Ministra Finansów na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej w Polsce posiadało 73 ubezpieczycieli (wobec 72 przed rokiem) - 37 w dziale I - ubezpieczenia na życie oraz 36 w dziale II - ubezpieczenia majątkowe i pozostałe osobowe.

indywidualnie (o 624 tys., tj. o 15,2%). Na koniec września br. ubezpieczonych na życie było ogółem 20,6 mln osób (wzrost o 61,5 tys. osób, tj. o 0,3%). W strukturze składki brutto działu ubezpieczeń majątkowych zmniejszył się udział składek zebranych z tytułu polis komunikacyjnych (AC i OC) z 63,5% w okresie trzech kwartałów ub.r. do 61,7%.

Składka zarobiona na udziale własnym (pomniejszona o udział reasekuratorów w składce brutto) wyniosła 14,6 mld zł (wzrost w skali roku o 6,1%, w dziale I o 6,8%, a w dziale II o 5,4%). Składka ta stanowiła 83,3% składki przypisanej brutto (81,7% przed rokiem).

Wartość **odszkodowań i świadczeń** wypłaconych brutto w okresie I - III kw. br. wyniosła 8,9 mld zł i wzrosła w skali roku (w dziale ubezpieczeń na życie - wzrost o 33,4%, a w dziale ubezpieczeń majątkowych - o 0,5%). Od połowy 2000 r. utrzymuje się tendencja wyższej dynamiki wypłacanych świadczeń w dziale I niż składek przypisanych brutto, choć tempo to wyraźnie obniża się (przyrost 3,7 pkt w okresie roku, natomiast w poprzednich kwartałach 2002 r. 9,3 pkt i 16,9 pkt). O 10 pkt wzrósł udział świadczeń wypłaconych z tytułu m.in. rezygnacji z polis ubezpieczenia na życie związanych z funduszem inwestycyjnym.

Odszkodowania i świadczenia na udziale własnym (po zmniejszeniu o udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych) wyniosły 8,6 mld zł, tj. o 12,5% więcej niż przed rokiem. W ubezpieczeniach na życie wyniosły one 3,3 mld zł (wzrost o 33,3%), a w ubezpieczeniach pozostałych osobowych i majątkowych 5,4 mld zł (wzrost o 2,7%).

Wynik techniczny² wykazany przez ogół ubezpieczycieli za okres trzech kwartałów br. wyniósł 621,8 mln zł wobec 297,3 mln zł przed rokiem. W ubezpieczeniach na życie wynik techniczny wyniósł 610,2 mln zł, a w ubezpieczeniach majątkowych 11,6 mln zł (wobec odpowiednio 462,0 mln zł i minus 164,6 mln zł).

Wynik finansowy netto wykazany przez ogół ubezpieczycieli wyniósł 1266,6 mln zł i zwiększył się w skali roku o 52,1%. W zakładach ubezpieczeń na życie zwiększył się o 39,6% i wyniósł 534,8 mln zł, a w zakładach ubezpieczeń majątkowych o 62,7% do kwoty 731,8 mln zł. Na wynik ten złożył się zysk wykazany przez 31 ubezpieczycieli (11 w dziale I i 20 w dziale II) oraz strata wykazana przez 42 ubezpieczycieli (26 ubezpieczycieli na życie i 16 ubezpieczycieli majątkowych).

Koszty działalności ubezpieczeniowej ubezpieczycieli ogółem wyniosły 3,9 mld zł (o 2,2% mniej niż przed rokiem). Największy wpływ na zmniejszenie kosztów miała restrukturyzacja kosztów akwizycji i kosztów administracyjnych. Ubezpieczyciele na życie zmniejszyli koszty akwizycji o 11,5%, a majątkowi o 15,6%. Koszty administracyjne całego sektora ubezpieczeń zmniejszyły się o 30,0 mln zł, tj. o 1,2%. W zakładach ubezpieczeń na życie koszty administracyjne uległy redukcji o 107,0 mln zł (o 8,3%), podczas gdy w zakładach ubezpieczeń majątkowych wzrosły o 77,1 mln zł (o 5,9%).

² Wynik techniczny - wynik z podstawowej działalności ubezpieczeniowej. Jest on ustalany na formularzu "Techniczny Rachunek Ubezpieczeń", z tym, że inny rachunek techniczny obowiązani są sporządzać ubezpieczyciele na życie, a inni pozostali. Różnica polega na zaliczeniu do "Technicznego Rachunku Ubezpieczeń na Życie" przychodów i kosztów z lokat środków funduszu ubezpieczeniowego.

Tabl. 1 **Zagregowany bilans - aktywa ubezpieczycieli na życie i ubezpieczycieli majątkowych**

poz.	Wyszczególnienie	na życie		majątkowi	
		01.01.2002	30.09.2002	01.01.2002	30.09.2002
		w mln zł			
A.	Wartości niematerialne i prawne	180,3	121,7	156,8	175,9
	1. Wartość firmy	6,1	4,2	8,3	5,8
	2. Inne wartości niematerialne i prawne i zaliczki na poczet wartości niematerialnych i prawnych	174,2	117,5	148,5	170,1
B.	Lokaty	21751,4	25502,3	16744,0	18619,7
	I. Nieruchomości	144,2	143,5	165,1	163,4
	1. Grunty własne oraz prawo wieczystego użytkowania gruntu	85,5	85,4	44,8	56,0
	2. Budynki i budowle oraz spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu	58,7	58,1	87,7	77,2
	3. Inwestycje budowlane i zaliczki na poczet tych inwestycji	-	-	32,6	30,1
	II. Lokaty w jednostkach powiązanych	1199,9	1294,5	1503,1	1526,5
	1. Udziały lub akcje w jednostkach powiązanych	801,1	851,9	1221,6	1251,3
	2. Pożyczki udzielone jednostkom powiązanym oraz dłużne papiery wartościowe emitowane przez te jednostki	398,8	442,6	272,0	262,5
	3. Pozostałe lokaty	-	-	9,5	12,7
	III. Inne lokaty finansowe	20407,4	24064,3	15029,8	16902,3
	1. Udziały, akcje, inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych	1426,8	1632,6	1307,5	1501,7
	2. Dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	18160,6	21964,9	12185,8	14190,1
	3. Udziały we wspólnych przedsięwzięciach lokacyjnych	-	-	4,5	4,6
	4. Pożyczki zabezpieczone hipotecznie	53,0	13,4	39,6	34,0
	5. Pozostałe pożyczki	35,3	47,3	18,4	20,5
	6. Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	731,4	406,0	1474,0	1150,5
	7. Pozostałe lokaty	0,2	0,2	0,0	0,9
	IV. Depozyty u cedentów	-	-	45,9	27,4
C.	Lokaty środków z tytułu ubezpieczeń na życie, gdzie ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	3074,8	3741,6	-	-
D.	Należności	733,2	804,3	2930,9	3143,9
	I. Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	333,4	329,1	2122,5	2239,9
	1. Należności od ubezpieczających	301,1	293,7	1850,2	2006,2
	a. od jednostek powiązanych	1,4	1,0	3,2	6,5
	b. od pozostałych jednostek	299,6	292,7	1847,0	1999,7
	2. Należności od pośredników ubezpieczeniowych	12,1	23,7	150,9	79,2
	a. od jednostek powiązanych	0,1	2,0	2,3	8,4
	b. od pozostałych jednostek	12,0	21,7	148,6	70,8
	3. Inne należności	20,2	11,7	121,4	154,5
	a. od jednostek powiązanych	-	0,0	1,3	1,3
	b. od pozostałych jednostek	20,2	11,7	120,1	153,2
	II. Należności z tytułu reasekuracji	35,6	63,9	385,4	607,5
	1. od jednostek powiązanych	18,2	50,6	108,2	77,1
	2. od pozostałych jednostek	17,4	13,3	277,2	530,4
	III. Inne należności	364,1	411,3	422,9	296,5
	1. Należności od budżetu	101,9	104,7	40,2	17,1
	2. Pozostałe należności	262,2	306,6	382,7	279,4
	a. od jednostek powiązanych	190,0	187,4	165,6	126,7
	b. od pozostałych jednostek	72,3	119,2	217,1	152,6
E.	Inne składniki aktywów	592,0	578,8	1057,7	1013,4
	I. Rzeczowe składniki aktywów	453,9	411,4	838,8	816,5
	II. Środki pieniężne	135,0	164,2	208,2	189,5
	III. Pozostałe składniki aktywów	3,1	3,1	10,7	7,4
F.	Rozliczenia międzyokresowe	503,3	511,1	386,6	866,3
	I. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	11,5	14,7	75,7	103,2
	II. Aktywowane koszty akwizycji	359,7	403,8	154,2	603,0
	III. Zarachowane odsetki i czynsze	8,4	4,4	4,3	5,6
	IV. Inne rozliczenia międzyokresowe	123,7	88,1	152,4	154,5
	AKTYWA RAZEM	26835,0	31259,8	21276,0	23819,2

Tabl. 2 **Zagregowany bilans - pasywa ubezpieczycieli na życie i ubezpieczycieli majątkowych**

Poz.	Wyszczególnienie	na życie		majątkowi	
		01.01.2002	30.09.2002	01.01.2002	30.09.2002
		w mln zł			
A.	Kapitał własny	3820,6	4471,2	5255,8	6167,6
	I. Kapitał podstawowy	1888,0	2033,1	1888,8	1999,8
	II. Należne wpłaty na kapitał podstawowy (wielkość ujemna)	77,3	41,3	0,3	0,3
	III. Akcje własne (wielkość ujemna)	-	-	-	-
	IV. Kapitał (fundusz) zapasowy	1605,8	2206,9	3081,1	3644,3
	V. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny	3,8	34,0	266,4	543,2
	VI. Pozostałe kapitały rezerwowe	22,5	503,7	59,0	64,8
	VII. Zysk (strata) z lat ubiegłych	-144,8	-800,2	-687,2	-816,1
	VIII. Zysk (strata) netto	522,5	534,8	648,0	731,8
B.	Zobowiązania podporządkowane	-	-	-	-
C.	Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	21791,2	25512,0	15925,5	17641,4
	I. Rezerwa składek i rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego	176,2	235,6	5416,7	6268,6
	II. Rezerwa ubezpieczeń na życie	17554,1	20430,2	-	-
	III. Rezerwy na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia	496,9	594,9	9471,8	10294,3
	IV. Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych	27,9	32,9	6,4	11,3
	V. Rezerwy na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	-	-	724,9	724,9
	VI. Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	546,9	521,8	305,7	342,4
	VII. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	2989,2	3696,6	-	-
D.	Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno - ubezpieczeniowych (wielkość ujemna)	330,5	390,3	3705,9	3684,7
	I. Udział reasekuratorów w rezerwie składek i w rezerwie na pokrycie ryzyka niewygasłego	11,7	14,0	1123,5	994,4
	II. Udział reasekuratorów w rezerwie ubezpieczeń na życie	196,6	235,3	-	-
	III. Udział reasekuratorów w rezerwie na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia	10,9	11,7	2579,8	2685,8
	IV. Udział reasekuratorów w rezerwie na premie i rabaty dla ubezpieczonych	1,9	2,0	2,6	4,5
	V. Udział reasekuratorów w pozostałych rezerwach techniczno - ubezpieczeniowych	-	-	-	-
	VI. Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno - ubezpieczeniowych dla ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokat ponosi ubezpieczający	109,4	127,2	-	-
E.	Pozostałe rezerwy	450,9	617,7	494,8	697,9
	I. Rezerwy na świadczenia emerytalne oraz inne obowiązkowe świadczenia pracowników	34,8	38,2	222,0	237,4
	II. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	270,7	457,2	168,8	396,7
	III. Inne rezerwy	145,4	122,3	103,9	63,8
F.	Zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów	311,3	370,8	235,2	269,9
G.	Pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne	646,7	526,6	1802,2	1736,1
	I. Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	250,0	240,5	206,5	265,1
	1. Zobowiązania wobec ubezpieczających	194,1	189,4	53,8	59,8
	a. wobec jednostek powiązanych	0,5	0,8	8,8	4,2
	b. wobec pozostałych jednostek	193,6	188,6	45,0	55,5
	2. Zobowiązania wobec pośredników ubezpieczeniowych	51,1	45,6	136,5	158,8
	a. wobec jednostek powiązanych	0,5	13,7	0,5	2,6
	b. wobec pozostałych jednostek	50,6	31,9	136,0	156,2
	3. Inne zobowiązania z tytułu ubezpieczeń	4,7	5,5	16,2	46,6
	a. wobec jednostek powiązanych	-	-	-	-
	b. wobec pozostałych jednostek	4,7	5,5	16,2	46,6
	II. Zobowiązania z tytułu reasekuracji	86,9	96,0	656,7	943,8
	1. wobec jednostek powiązanych	68,9	62,6	182,5	193,6
	2. wobec pozostałych jednostek	18,0	33,4	474,1	750,2
	III. Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych oraz pobranych pożyczek	-	-	4,9	5,8
	1. zobowiązania zamienne na akcje zakładu ubezpieczeń	-	-	-	-
	2. pozostałe	-	-	4,9	5,8
	IV. Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	3,6	26,4	29,7	151,6
	V. Inne zobowiązania	257,6	113,6	804,4	268,6
	1. Zobowiązania wobec budżetu	28,2	17,5	109,5	33,9
	2. Pozostałe zobowiązania	229,4	96,1	694,8	234,7
	a. wobec jednostek powiązanych	137,9	45,8	50,0	25,2
	b. wobec pozostałych jednostek	91,5	50,3	644,8	209,4
	VI. Fundusze specjalne	48,6	50,1	100,1	101,1
H.	Rozliczenia międzyokresowe	144,8	151,7	1268,3	991,0
	1. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	108,5	125,6	752,3	660,0
	2. Ujemna wartość firmy	-	-	-	0,3
	3. Przychody przyszłych okresów	36,3	26,1	516,1	330,7
	PASYWA RAZEM	26835,0	31259,8	21276,0	23819,2

Tabl. 3 **Ogólny rachunek zysków i strat - ubezpieczyciele ogółem**

Wyszczególnienie	I - III kw.2001	I - III kw. 2002
	w mln zł	
Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych i wynik techniczny ubezpieczeń na życie	297,3	621,8
Przychody z lokat	999,0	903,5
Przychody z lokat w nieruchomości	13,3	10,8
Przychody z lokat w jednostkach powiązanych	101,7	23,8
z udziałów i akcji	80,1	4,0
z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	18,8	19,1
z pozostałych lokat	2,8	0,7
Przychody z innych lokat finansowych	562,1	526,1
z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	14,4	8,6
z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	406,6	470,1
z lokat terminowych w inwestycjach kredytowych	114,6	45,2
z pozostałych lokat	26,4	2,2
Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	32,2	25,8
Wynik dodatni z realizacji lokat	289,6	316,9
Nie zrealizowane zyski z lokat	631,6	568,3
Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie	201,2	227,9
Koszty działalności lokacyjnej	264,8	203,9
Koszty utrzymania nieruchomości	11,1	7,4
Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	22,3	6,7
Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	38,5	46,6
Wynik ujemny z realizacji lokat	192,9	143,1
Nie zrealizowane straty na lokatach	250,7	101,2
Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione do technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych	147,6	133,3
Pozostałe przychody operacyjne	561,2	432,6
Pozostałe koszty operacyjne	645,9	406,0
Wynik z działalności operacyjnej	1381,4	1909,8
Zyski nadzwyczajne	1,1	0,7
Straty nadzwyczajne	0,8	0,3
Wynik finansowy brutto	1381,7	1910,2
Podatek dochodowy	546,0	633,3
Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	2,7	10,3
Wynik finansowy netto	833,0	1266,6

Tabl. 4 Wyniki finansowe ubezpieczycieli

Wyszczególnienie	ogółem		na życie		majątkowi	
	I - III kw. 2001	I - III kw. 2002	I - III kw. 2001	I - III kw. 2002	I - III kw. 2001	I - III kw. 2002
	w mln zł					
Wynik techniczny	297,4	621,8	462,0	610,2	-164,6	11,6
Wynik na działalności operacyjnej	1381,4	1909,8	670,3	823,9	711,1	1085,9
Wynik finansowy brutto	1381,7	1910,2	670,4	824,2	711,2	1086,0
Obciążenie wyniku finansowego	548,7	643,6	287,3	289,4	261,3	354,2
Wynik finansowy netto	833,0	1266,6	383,1	534,8	449,9	731,8

Tabl. 5. Zagregowane wskaźniki ekonomiczne ubezpieczycieli

Wyszczególnienie	ogółem	na życie	majątkowi
	I - III kw. 2002		
	w %		
Wskaźnik rentowności obrotu brutto ^a	9,7	8,0	11,7
Wskaźnik rentowności obrotu netto ^b	6,5	5,2	7,9
Wskaźnik rentowności sprzedaży ^c	7,2	7,3	7,2
Wskaźnik rentowności kapitałów własnych ^d	11,9	12,0	11,9
Wskaźnik rentowności operacyjnej ^e	3,5	2,6	4,6
Wskaźnik rentowności majątku ^f	2,3	1,7	3,1
Wskaźnik rentowności działalności technicznej ^g	4,3	8,6	0,2
Współczynnik szkodowości brutto ^h	59,3	45,7	69,9
Współczynnik szkodowości na udziale własnym ⁱ	59,2	46,1	71,6
Wskaźnik kosztów administracyjnych ^j	14,6	16,2	13,5
Wskaźnik kosztów akwizycji ^k	9,6	9,7	9,5

^a relacja wyniku finansowego brutto do przychodów^b relacja wyniku finansowego netto do przychodów^c relacja wyniku finansowego netto do składki przypisanej brutto^d relacja wyniku finansowego netto do wartości kapitałów własnych (Return of Equity ROE)^e relacja wyniku na działalności operacyjnej do wartości aktywów (Return on Assets ROA)^f relacja wyniku finansowego netto do wartości aktywów^g relacja wyniku technicznego do składki zarobionej na udziale własnym^h relacja sumy odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto oraz zmian stanu rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia

brutto do składki zarobionej brutto

ⁱ relacja odszkodowań i świadczeń do składki zarobionej na udziale własnym^j relacja kosztów administracyjnych do składki przypisanej brutto^k relacja kosztów akwizycji do składki przypisanej brutto

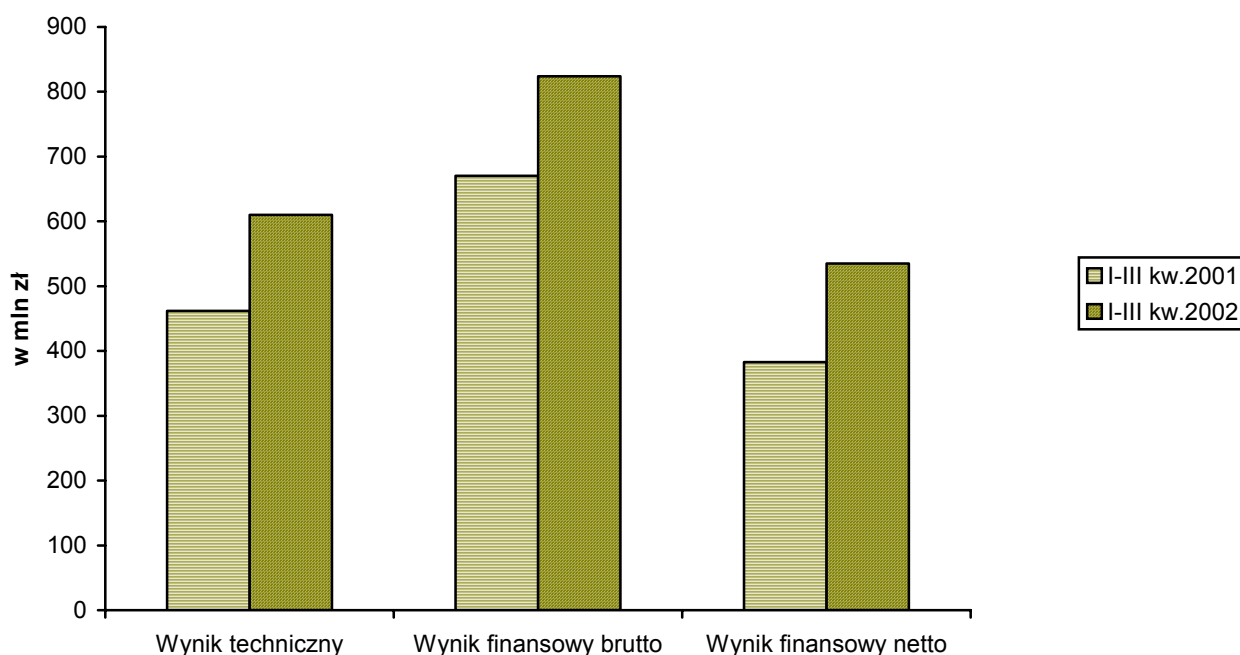
Tabl. 6 Techniczny rachunek ubezpieczeń - ubezpieczyciele na życie

Wyszczególnienie	I - III kw. 2001	I - III kw. 2002
	w mln zł	
Składki	6635,3	7088,9
Składki przypisane brutto	6762,1	7286,4
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	147,9	140,4
Zmiany stanu rezerw składek i na ryzyko niewygasłe brutto	-16,0	59,4
Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	5,2	2,3
Przychody z lokat	1214,3	1128,2
Przychody z lokat w nieruchomości	23,5	7,2
Przychody z lokat w jednostkach powiązanych	51,0	36,1
z udziałów i akcji	5,3	3,7
z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	45,7	32,4
z pozostałych lokat	-	-
Przychody z innych lokat finansowych	779,7	499,4
z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	13,0	16,0
z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	675,3	441,3
z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	83,0	34,9
z pozostałych lokat	8,4	7,2
Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	43,1	146,7
Wynik dodatni z realizacji lokat	316,9	438,8
Nie zrealizowane zyski z lokat	1092,2	1857,0
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	43,0	46,5
Odszkodowania i świadczenia	2453,1	3269,9
Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	2377,1	3172,7
odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	2404,1	3206,5
udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	27,0	33,9
Zmiana stanu rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	76,0	97,2
rezerwy brutto	77,8	98,0
udział reasekuratorów	1,8	0,8
Zmiany stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	3118,0	3357,8
Zmiana stanu rezerw w ubezpieczeniach na życie na udziale własnym	2453,1	2692,4
rezerwy brutto	2494,3	2731,1
udział reasekuratorów	41,2	38,7
Zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym dla ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	548,3	690,4
rezerwy brutto	557,0	708,2
udział reasekuratorów	8,6	17,8
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych przewidzianych w statucie na udziale własnym	116,6	-25,1
rezerwy brutto	116,6	-25,1
udział reasekuratorów	-	-
Premie i rabaty łącznie ze zmianą stanu rezerw na udziale własnym	12,5	14,8
Koszty działalności ubezpieczeniowej	2036,1	1872,6
Koszty akwizycji	795,2	703,4
Koszty administracyjne	1288,0	1181,0
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach	47,1	11,8
Koszty działalności lokacyjnej	472,8	126,1
Koszty utrzymania nieruchomości	7,8	2,0
Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	17,1	17,3
Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	81,6	37,3
Wynik ujemny z realizacji lokat	366,3	69,5
Nie zrealizowane straty na lokatach	169,7	566,0
Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	59,4	75,4
Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów przeniesione do ogólnego rachunku zysków i strat	201,2	227,9
Wynik techniczny ubezpieczeń na życie	462,0	610,2

Tabl. 7 **Ogólny rachunek zysków i strat - ubezpieczyciele na życie**

Wyszczególnienie	I - III kw. 2001	I - III kw. 2002
	w mln zł	
Wynik techniczny ubezpieczeń na życie	462,0	610,2
Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie	201,2	227,9
Pozostałe przychody operacyjne	217,4	159,2
Pozostałe koszty operacyjne	210,3	173,4
Wynik finansowy z działalności operacyjnej	670,3	823,9
Zyski nadzwyczajne	0,7	0,4
Straty nadzwyczajne	0,5	0,2
Wynik finansowy brutto	670,4	824,1
Podatek dochodowy	287,4	291,0
Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	0,0	-1,6
Wynik finansowy netto	383,0	534,8

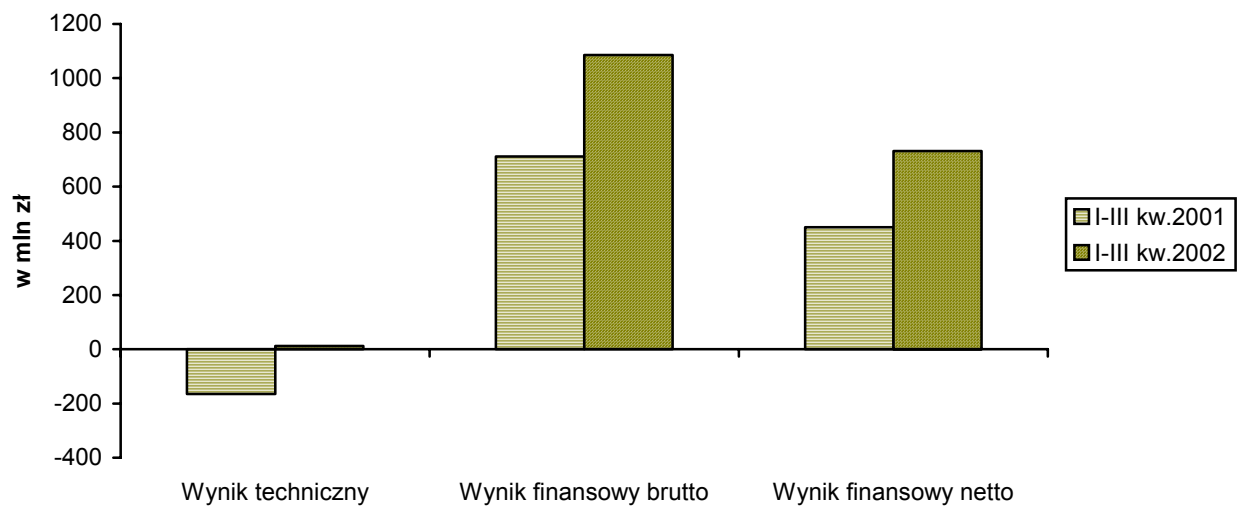
Wyniki finansowe ubezpieczycieli na życie

Tabl. 8 Techniczny rachunek ubezpieczeń - ubezpieczyciele majątkowi

Wyszczególnienie	I - III kw. 2001	I - III kw. 2002
	w mln zł	
Składki	7101,9	7486,8
Składki przypisane brutto	10050,8	10204,1
Udział reasekuratorów w składce przypisanej	2211,9	1736,2
Zmiana stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	752,8	851,9
Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	15,9	-129,1
Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	147,6	133,3
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	27,3	86,8
Odszkodowania i świadczenia	5214,5	5357,6
Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	4242,0	4641,2
odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	5686,4	5712,6
udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	1444,4	1071,4
Zmiana stanu rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	972,5	716,4
zmiana stanu rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	1118,5	822,4
udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia	146,0	106,0
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno - ubezpieczeniowych na udziale własnym	37,5	36,7
zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno - ubezpieczeniowych brutto	37,5	36,7
udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno - ubezpieczeniowych	-	-
Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw na premie i rabaty	7,6	6,5
Koszty działalności ubezpieczeniowej	1920,1	1996,4
Koszty akwizycji	1149,2	969,9
Koszty administracyjne	1297,1	1374,2
Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	526,2	347,7
Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	237,3	298,1
Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	24,4	0,0
Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	-164,6	11,6

Wyniki finansowe ubezpieczycieli majątkowych

Tabl. 9 **Ogólny rachunek zysków i strat - ubezpieczyciele majątkowi**

Wyszczególnienie	I - III kw. 2001	I - III kw. 2002
	w mln zł	
Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	-164,6	11,6
Przychody z lokat	999,0	903,5
Przychody z lokat w nieruchomości	13,3	10,8
Przychody z lokat w jednostkach powiązanych	101,7	23,8
z udziałów i akcji	80,1	4,0
z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	18,8	19,1
z pozostałych lokat	2,8	0,7
Przychody z innych lokat finansowych	562,1	526,1
z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej		
kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów		
inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	14,4	8,6
z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów		
wartościowych o stałej kwocie dochodu	406,6	470,1
z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	114,6	45,2
z pozostałych lokat	26,4	2,2
Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	32,2	25,8
Wynik dodatni z realizacji lokat	289,6	316,9
Nie zrealizowane zyski z lokat	631,6	568,3
Koszty działalności lokacyjnej	264,8	203,9
Koszty utrzymania nieruchomości	11,1	7,4
Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	22,3	6,7
Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	38,5	46,4
Wynik ujemny z realizacji lokat	192,9	143,1
Nie zrealizowane straty na lokatach	250,7	101,2
Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione do		
technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych	147,6	133,3
Pozostałe przychody operacyjne	343,8	273,5
Pozostałe koszty operacyjne	435,6	232,6
Wynik finansowy z działalności operacyjnej	711,1	1085,9
Zyski nadzwyczajne	0,4	0,2
Straty nadzwyczajne	0,3	0,1
Wynik finansowy brutto	711,2	1086,0
Podatek dochodowy	258,6	342,3
Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	2,7	11,9
Wynik finansowy netto	449,9	731,8

Tabl. 10 Składki i świadczenia według rodzajów ubezpieczeń w dziale I

Wyszczególnienie	Składki przypisane brutto			świadczenia wypłacone brutto		
	I-III kw. 2001	I-III kw. 2002	2001= 100	I-III kw. 2001	I-III kw. 2002	2001= 100
OGÓŁEM BEZPOŚREDNIE	6762,0	7164,1	105,9	2401,8	3155,6	131,4
na życie	3420,1	3477,1	101,7	1475,3	1682,2	114,0
posagowe, zaopatrzenia dzieci	67,1	104,3	155,4	64,7	69,5	107,4
na życie związane z funduszem inwestycyjnym	2110,1	2284,3	108,3	412,9	851,2	206,2
w tym: programy PPE	3,5	7,2	205,7	0,1	0,5	500,0
rentowe	12,4	12,7	102,4	34,2	34,2	100,0
wypadki i choroby	1152,3	1285,7	111,6	414,6	518,5	125,1

Tabl. 11 Składki i odszkodowania według grup i rodzajów ubezpieczeń w dziale II

Wyszczególnienie	składki przypisane brutto			odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto		
	I-III kw. 2001	I-III kw. 2002	2001= 100	I-III kw. 2001	I-III kw. 2002	2001= 100
	w mln zł					
OGÓŁEM BEZPOŚREDNIE	9872,5	10036,0	101,7	5524,3	5600,7	101,4
Osobowe	447,5	495,2	110,7	191,8	219,4	114,4
w tym:						
Grupa 1. wypadki i choroby zawodowe	342,0	381,9	111,7	157,2	177,9	113,2
Grupa 2. choroby	105,5	113,3	107,4	34,6	41,5	119,9
Majątkowe	9425,0	9540,8	101,2	5332,5	5381,3	100,9
w tym:						
Grupa 3. casco pojazdów lądowych	3039,7	2861,6	94,1	2297,6	2221,3	96,7
Grupy 4,5,6. casco lotnicze, pojazdów szynowych, żegluga morskiej i śródlądowej	56,3	70,8	125,8	32,5	39,0	120,0
Grupa 7. przedmiotów w transporcie	88,4	86,3	97,6	23,8	32,0	134,5
Grupa 8. szkody spowodowane żywiołami	1143,8	1235,5	108,0	412,4	463,1	112,3
w tym: <u>ubezpieczenie budynków w gospod. rolnych (obowiązkowe)</u>	279,5	290,9	104,1	101,7	121,4	119,4
Grupa 9. pozostałe szkody rzeczowe	752,3	753,8	100,2	373,1	328,1	87,9
Grupa 10. odpowiedzialność cywilna z tytułu posiadania i użytkowania pojazdów lądowych	3647,8	3739,8	102,5	1950,7	2038,0	104,5
w tym: <u>OC komunikacyjne (obowiązkowe)</u>	3228,1	3332,5	103,2	1813,9	1820,8	100,4
Grupa 13. odpowiedzialność cywilna ogólna	320,5	354,0	110,5	69,9	93,4	133,6
w tym: <u>OC rolników (obowiązkowe)</u>	31,1	32,0	102,9	7,8	9,6	123,1
<u>OC pozostałe (obowiązkowe)</u>	18,9	19,7	104,2	1,5	3,7	246,7
Grupy 14,15. finansowe (kredytu, gwarancji)	191,4	198,2	103,6	97,8	115,8	118,4
Grupa 16. różne ryzyka finansowe	91,2	133,1	145,9	26,9	11,2	41,6
Grupa 17. ochrony prawnej	0,9	2,8	311,1	0,3	0,9	300,0
Grupa 18. świadczenia pomocy	59,4	67,3	113,3	21,6	26,1	120,8